

Kislexikon természetességmérőhöz

Természetesség, természetes állapot: A természetesség a tájnak, élőhelynek, életközösségnek az a tulajdonsága, hogy faji összetételében, szerkezetében mennyire tükrözi a természetes adottságokat (klíma, talaj, stb.), illetve mennyire mentes az emberi hatás alól. Természetes állapotúnak nevezzük azt a tájat, élőhelyet, életközösséget, melynek keletkezésében, fennmaradásában az ember nem, vagy alig meghatározó módon játszott, játszik szerepet – kivétel a helyreállítás, élőhelyrekonstrukció.

Törzsátmérő 60 cm: ez megfelel 188 cm törzskerületnek

Holt fa: Lábon álló, vagy kidőlt elhalt, elszáradt fa. „A holt fa az egészséges erdők leggazdagabb élőhelye” (Keith Kirby), számos élőlénynek ad otthont és táplálékot.

Lék: Kis tisztás. A zárt lombkoronaszintben kisebb, egy-két fa helyén kialakult lyuk. Ez keletkezhet szálaló erdőgazdálkodás során, mesterségesen vagy egy-egy idős fa kidőlésével természetes úton.

Őshonos faj (autochton faj): Szűkebb értelemben olyan faj, amely ma is ott fordulnak elő, ahol származásánál, illetve földtörténetileg kialakultak. Tágabb értelemben (és ezt az értelmezést használják általában) az utolsó erdő- és klímátörténeti kor (i.e. 800) óta, hazánk területén élő faj.

Tájidegen faj/idegenhonos faj: eredetileg idegen területeken, más országokban őshonos, onnan gazdasági célokból vagy véletlen hazánkba került faj. (Pl: akác, selyemkóró, vörös tölgy)

Invazív élőlények/özönfajok: Olyan, az adott területen nem őshonos növény, vagy állat, mely hirtelen jelenik meg és nagyon gyorsan elszaporodik. Általában tágtűrésű fajok, melyek kevésbé érzékenyek egy-egy környezeti elemre. Egy új faj érkezése az adott ökoszisztémába természetes jelenség, de ha nem illeszkedik be az adott rendszerbe, és a táplálkozási hálózatnak nem válik stabil részévé, hanem hirtelen és tömegesen képes elterjedni, rövidebb-hosszabb időre felborítja a korábban kialakult ökológiai egyensúlyt. Kiszoríthatják az őshonos fajokat,

csökkentve ezáltal a biodiverzitást és komoly gazdasági károkat is okozhatnak. Terjedésük fő oka a behurcolás vagy betelepítés. (Pl: kanadai aranyvessző, selyemkóró, Ausztráliában az üregi nyúl, Polinéziában a patkány)

Védett faj: hazai vagy nemzetközi veszélyeztetettségük vagy tudományos jelentőségük miatt törvény által védett fajok. A védett fajok listája a 13/2001. (V. 9.) KöM rendeletben található.

Természetvédelmi terület: az ország természeti értékekben gazdag, kisebb kiterjedésű összefüggő területe, amelynek rendeltetése a természeti értékek, illetve ezek rendszerének a védelme. A természetvédelmi terület kijelöléséről és ott végezhető tevékenységekről [a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény rendelkezik.](#)

Folyamatos vagy szálaló erdőgazdálkodás, szálalás: olyan erdőgazdálkodási módszer, amely során az faállományból egyenként vagy kisebb csoportokban vágnak ki fákat. Ez a gazdálkodás mód alakítja ki az ún. szálaló erdőt. Az erdő megújulása természetes úton a megmaradt fák magjainak kifejlődésével, egyes fafajok esetében a rönkök sarjadzásával történik. A szálaló erdőben különböző korú (törzsvastagságú) fákat találunk, az egyes korosztályok elszórtan v. csoportosan fordulnak elő. Az egyes fákat, facsoportokat csak akkor vágják ki, ha a vágásforduló idejét már elérték.

Vágásos gazdálkodás/tarvágás: Az adott erdőterület teljes faállományának kitermelése, nagyobb térközökkel esetleg egy-egy idősebb fa (hagyásfa) meghagyásával. A hagyásfák a természetes erdőújulás érdekében hagyják meg. A tarvágás esetében sokszor az újulat nem természetes úton, hanem facsometék telepítésével jön létre. Az ilyen erdőben a fák azonos korúak, szinte egyforma a törzsvastagságuk.

Természetes újulat: Az erdőt alkotó fák magjaiból, vagy sarjadzás útján kifejlődött fák összessége.